

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/93363,Germanizacja-po-hitlerowsku-22-marca-1940-roku-Niemcy-zamordowali-zasluzonych-dl.html>
27.04.2024, 10:52

Germanizacja po hitlerowsku. 22 marca 1940 roku Niemcy zamordowali zasłużonych dla sprawy narodowej 67 Polaków z terenu Wolnego Miasta Gdańska

„Zamordowani zostali za to, że byli dobrymi Polakami, stając się dla nas wzorcami patriotyzmu” - podkreśla prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

Z zachowaniem wszelkich środków ostrożności prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk, 20 marca złożył kwiaty na Cmentarzu Ofiar Hitleryzmu na Zaspie oraz pod pomnikami upamiętniającymi kapłanów – męczenników z terenu Wolnego Miasta Gdańska (ks. Bronisław Komorowski, ks. Marian Górecki, ks. Franciszek Rogaczewski), którzy 80 lat temu zostali zamordowani przez Niemców.

Niemieckie ludobójstwo na Polakach rozpoczęło się już w pierwszych dniach września 1939 roku. W ludobójczy sposób masowo mordowano przedstawicieli polskiego duchowieństwa, nauczycieli, urzędników, ziemian, przedsiębiorców, działaczy społecznych, harcerzy, przedstawicieli środowisk robotniczych i chłopskich, szczególnie, gdy byli aktywniejsi społecznie.

- Zbrodnicza rozprawa z Polakami objęła nie tylko poddane okupacji ziemie II Rzeczypospolitej, ale także teren samej Rzeszy, gdzie na masową skalę ogromnie wzmożyły się prześladowania Polaków z niemieckim obywatelstwem. Od zachodnich krańców Mazur po Nadrenię, Polacy byli zatrzymywani, więzieni, a niejednokrotnie mordowani. To samo spotkało kilka tysięcy Polaków z terenu Wolnego Miasta Gdańska. O tych zbrodniach szczególnie należy wspomnieć w rocznicę jednej z pierwszym masowych

zbrodni, której dokonano w Wielki Piątek 22 marca 1940 roku – podkreśla prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

Wśród zamordowanych tego dnia Polaków, więźniów KL Stutthof byli m.in. błogosławieni dziś ks. Bronisław Komorowski (ur. 1899) z Wrzeszcza oraz ks. Marian Górecki (ur. 1903) z Nowego Portu. Śmierć ponieśli też wybitny działacz polityczny Antoni Lendzion (ur. 1888) oraz lekarz – dr Bernard Filarski (ur. 1880), a także ponad sześćdziesięciu innych przedstawicieli polskiej społeczności.

Dodajmy, że ponad dwa miesiące wcześniej niemieccy zbrodniarze dokonali na więźniach obozu Stutthof pierwszej masowej egzekucji, w której zginęło 22 zasłużonych Polaków, wśród nich m.in. bankowiec i jeden z najważniejszych polskich działaczy na Pomorzu Franciszek Kręcki (1883) oraz przyszły błogosławiony dziś ks. Franciszek Rogaczewski (ur. 1892), któremu we wrześniu 2019 roku współcześni gdańszczanie oddali piękny, pomnikowy hołd przy parafii Chrystusa Króla.

– Współcześni mieszkańcy Gdańska winni szczególnie mocno pamiętać o tych bohaterach. Zamordowani zostali za to, że byli dobrymi Polakami, stając się dla nas wzorcami patriotyzmu. Cmentarz przy ul. Bolesława Chrobrego na gdańskiej Zaspie, gdzie w 1947 roku ofiary wspomnianych wyżej niemieckich egzekucji spoczęły po ekshumacji z dołów śmierci w pobliżu byłego KL Stutthof, to jedno z najważniejszych miejsc upamiętniających ofiary II wojny światowej w stolicy Pomorza. Podobną rolę pełnią trzy pomniki dzielnych kapłanów – męczenników, którzy za wiarę i za Polskę ponieśli 80 lat temu śmierć. Instytut Pamięci Narodowej zachęca do odwiedzenia tych miejsc wszystkich, którym bliska jest nasza historia. Oczywiście w czasie zarazy z zachowaniem wszystkich niezbędnych środków ostrożności – apeluje dyrektor IPN Gdańsk.